

Podnět ke zrušení Stanoviska EIA záměru „Letiště Vodochody“ č.j. 71411/ENV/13, 76786/ENV/13 ze dne 29.10.2013

- Přílohy:
- 1) Odborného vyjádření k Stanovisku EIA záměru „Letiště Vodochody“ č.j. 71411/ENV/13, 76786/ENV/13 ze dne 29.10.2013
  - 2) Odborný posudek celkového vodohospodářského řešení navrhovaného rozšíření areálu letiště Vodochody z října 2011
  - 3) Odborný posudek celkového vodohospodářského řešení a stavebních úprav v areálu letiště Vodochody – plocha pro tankování letadel – zachycení ropných látek při havárii z prosince 2012
  - 4) Odborný oponentní posudek celkového vodohospodářského řešení a stavebních úprav v areálu letiště Vodochody – odbavovací plocha západ – odvodnění, z října 2013

Ministerstvo životního prostředí vydalo dne 29.10.2013 Stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí, pro záměr „Letiště Vodochody“, č.j. 71411/ENV/13, 76786/ENV/13 ze dne 29.10.2013.

V tomto svém stanovisku Ministerstvo životního prostředí udělilo souhlas s navrhovaným záměrem za předpokladu splnění podmínek ve stanovisku uvedených. Toto stanovisko považuji za nezákonné, a proto podávám podnět Ministerstvu životního prostředí, aby stanovisko postupem dle ust. § 156 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, zrušilo.

I. Nevymahatelnost podmínek ve stanovisku uvedených

Stanovisko EIA k záměru letiště Vodochody obsahuje ve svém textu 122 podmínek pro realizaci záměru. Zahrnutí těchto podmínek do stanoviska EIA ovšem nijak nezajišťuje, že tyto podmínky budou v průběhu realizace záměru opravdu naplněny.

Dle ust. § 10 odst. 3 zákona č. 100/2001 Sb. platí, že stanovisko je odborným podkladem pro vydání rozhodnutí, popřípadě opatření podle zvláštních předpisů. Z toho tedy vyplývá (jak potvrzuje ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu), že stanovisko EIA není závazným stanoviskem ve smyslu správního řádu, není tedy závazným podkladem pro vydání navazujících rozhodnutí. Jinými slovy stavební úřad v územním řízení při umísťování záměru není vázán podmínkami uvedenými ve stanovisku EIA. Stanovisko EIA je pouze jedním z podkladů řízení, kdy stavební úřad může rozhodnout tak, že podmínky stanoviska EIA do finálního rozhodnutí nepřevzme. Jedinou jeho povinností je odklon od stanoviska EIA v rozhodnutí odůvodnit. (viz. § 50 odst. 4 správního řádu: Pokud zákon nestanoví, že některý podklad je pro správní orgán závazný, hodnotí správní orgán podklady, zejména důkazy, podle své úvahy.)

Nezahrnutí podmínek do navazujících rozhodnutí ostatně předvídá sám zákon č. 100/2001 Sb., když v ust. § 10 odst. 4 stanoví: „Jsou-li ve stanovisku uvedeny konkrétní požadavky týkající se ochrany životního

prostředí, zahrne je do svého rozhodnutí; v opačném případě uvede důvody, pro které tak neučinil nebo učinil jen částečně. Rozhodnutí musí vždy obsahovat odůvodnění.“ Nezahrnutí podmínek stanoviska EIA do navazujících rozhodnutí je tak nikoliv neobvyklým postupem, který zákon reálně předvídá.

Pokud podmínky obsažené ve stanovisku EIA nebudou zahrnuty do navazujících rozhodnutí, jsou podmínky naprosto nevymahatelné. Stanovisko EIA není samostatným rozhodnutím ve věci a platná právní úprava neobsahuje žádné nástroje k postihu chování v rozporu s podmínkami uvedenými ve stanovisku EIA, pokud podmínky nebyly zahrnuty do navazujících rozhodnutí.

Uvedení 122 podmínek ve stanovisku EIA nijak nezaručuje, že tyto podmínky budou skutečně dodržované. Stanovisko EIA není závazným podkladem pro vydání navazujících rozhodnutí, je pouze běžným podkladem, od kterého se může správní orgán odchytil. Tudíž např. stavební úřad při vydávání rozhodnutí o umístění stavby není podmínkami uvedenými ve stanovisku EIA vázaný, není jeho povinností podmínky do územního rozhodnutí zahrnout. Pokud podmínky nebudou do navazujícího rozhodnutí zahrnuty, jsou nevymahatelné a investor není povinný se jimi řídit. Uvedení 122 podmínek ve stanovisku EIA tak nepředstavuje dostatečnou ochranu před negativními vlivy na životní prostředí.

II. Faktická neuskutečnitelnost záměru

Navrhovaný záměr v podobě, která je předkládaná ve stanovisku EIA, není vůbec realizovatelný. Stanovisko obsahuje řadu podmínek, které není možné uskutečnit. Jako příklad lze uvést podmínky vztahující se k vodohospodářskému řešení záměru.

Pod podmínkou č. 16 stanoviska EIA je upraven maximální přípustný odtok do Hoštínského potoka ve výši 930 l/s, kdy k navýšení průtoku nesmí dojít. Jak ovšem vyplývá z Odborného vyjádření k Stanovisku EIA záměru „Letiště Vodochody“ č.j. 71411/ENV/13, 76786/ENV/13 ze dne 29.10.2013, které je přílohou tohoto podání, přípustný odtok 930 l/s neproteče potrubím DN 700 uloženým v minimálním sklonu, ani navazujícími vodohospodářskými objekty (otevřenou nekapacitní vodotečí, limitujícími propustky a průtočnými malými vodními nádržemi) bez způsobení živelné pohromy (povodeň, sesuv svahů) v níže položené části tohoto dílčího povodí. Stávající technická infrastruktura z 50. let minulého století je v případě potrubních dopojů do otevřených vodotečí už v současné době v dezolátním stavu. Další podmínka souhlasného stanoviska č. 18) zcela popírá podmínku č. 16), kdy v horní části povodí je připuštěn max. odtok 930 l/s a v navazujícím úseku Máslovického potoka má být max. odtok teprve projednán se správcem vodního toku Lesy ČR. Popsaná nekonceptnost a nechuť vyřešit a posoudit odtok až do dostatečně kapacitního recipientu (nikoliv pouze za hranici oplocení letiště) může vést k fatálním důsledkům a ohrožení majetku a životů občanů.

V případě vyústění potrubí z areálu letiště Vodochody do Vltavy, v délce cca 1,75 km bude dešťová voda odváděna limitujícími úseky potrubí DN 400 a DN 300 (kapacity cca 100 -120 l/s) z poloviny letiště, z výroby AERO (v současné době cca 1600 zaměstnanců), z nové ČOV a ČKV. Přivaděče a výtoky předčištěných vod na okolní pozemky po trase tohoto přivaděče jsou ve zdevastovaném stavu. Využití tohoto kanalizačního potrubí z 50. let minulého století v rozsahu předpokládaném ve stanovisku EIA je nerealizovatelné.

Podmínka VODA 22) je nicotná – v dokumentaci EIA nejsou nikde vyznačeny polohy vsakovacích objektů pro prostor přednádraží a parkovišť, současně nebyla nikde stanovena jejich kapacita a konstrukční uspořádání, nikdy nebyl doložen ani hydrogeologický posudek proveditelnosti likvidace srážkových vod vsakem. (blíže Odborné vyjádření, které je přílohou tohoto podání).

Z uvedeného popisu skutečného stavu technické infrastruktury vyplývá, že záměr je po faktické stránce nerealizovatelný. Dle ust. § 77 odst. 2 správního řádu platí, že rozhodnutí, které trpí vadami, jež je činí zjevně vnitřně rozporným nebo právně či fakticky

neuskutečnitelným, je nicotné. Vzhledem k tomu, že záměr tak jak je schválený ve stanovisku EIA nelze fakticky realizovat, je stanovisko EIA k tomuto záměru nicotné ve smyslu ust. § 77 odst. 2 správního řádu.

III. Nedostatečné odůvodnění stanoviska EIA

Jedním ze základních požadavků na stanovisko EIA je jeho náležité odůvodnění. Stanovisko EIA je úkonem dle části čtvrté správního řádu. Ust. § 154 správního řádu stanoví, že správní orgán při vydávání stanoviska je povinen přiměřeně použít i další ustanovení tohoto zákona, pokud jsou přitom potřebná. Na vydávání stanoviska EIA je tedy přiměřeně aplikovat rovněž ust. § 68 odst. 3 správního řádu, které stanoví: V odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.

K nutnosti odůvodňovat úkony dle části čtvrté správního řádu, konkrétně závazná stanoviska, se vyjádřil i Nejvyšší správní soud, a to v rozsudku sp. zn. 9 As 21/2009, ve kterém Nejvyšší správní soud judikoval:

„Z hlediska procesního je závazné stanovisko podle ust. § 149 správního řádu úkonem správního orgánu prováděným podle části čtvrté téhož zákona. Při vydávání závazného stanoviska je proto třeba postupovat v souladu s ust. § 154 správního řádu, ………

S ohledem na zvláštní postavení závazného stanoviska, kdy jeho obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí správního orgánu, je podle Nejvyššího správního soudu zvlášť významné přiměřené použití ustanovení o obsahu, formě a náležitostech rozhodnutí (§ 67 a 68 správního řádu), především pak ust. § 68 odst. 3 citovaného zákona, podle kterého se v odůvodnění uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.“

Stejná logika se tedy musí uplatnit rovněž v případě vydávání stanoviska EIA, jako obdobného úkonu dle části IV. správního řádu.

Ust. § 10 odst. 4 zákona č. 100/2001 Sb., stanoví, že bez stanoviska nelze vydat rozhodnutí nebo opatření nutná k provedení záměru v žádném správním ani jiném řízení nebo v jiném postupu podle zvláštních právních předpisů. Je tedy nezbytné, aby stanovisko bylo řádně odůvodněno postupem dle ust. § 68 odst. 3 správního řádu, jinak nebude možné obsah stanoviska EIA přezkoumat v soudním řízení.

Řádné odůvodnění stanoviska EIA je nezbytné rovněž z toho důvodu, že podkladem pro vydání stanoviska jsou dokumentace EIA a posudek EIA jako velmi obsáhlé dokumenty, které ovšem nejsou předkládány v žádných navazujících řízeních. **V žádném jiném řízení tedy není posuzováno, zda dokumentace EIA a posudek EIA obsahují všechny náležitosti stanovené zákonem. Je to tedy právě stanovisko EIA, které se musí ve svém odůvodnění vypořádat s obsahem předložené dokumentace a posudku, a posoudit, zda tyto podklady s ohledem na podaná vyjádření a další podklady obsahují všechny náležitosti stanovené zákonem. Pokud by tomu tak nebylo, nebylo by možné nikdy prověřit, zda dokumentace a posudek byly zpracované v souladu se zákonem, a tím by bylo zásadním způsobem porušeno právo na spravedlivý proces.**

Stanovisko EIA k záměru Vodochody je ovšem odůvodněno naprosto nedostatečně.

Např. ohledně vlivu záměru na lidské zdraví posudek obsahuje pouze následující konstatování: *„Za stavu, kdy nebudou překračovány hlukové limity stanovené k ochraně zdraví, není překvapující, že přímé zdravotní dopady nebudou významné. Nepřímé vlivy v oblasti psychologické a sociální dopady, které též spadají do oblasti veřejného zdraví, byly vyhodnoceny jako významné. Veškeré závěry a doporučení*

znaleckého posudku vlivů na veřejné zdraví byly plně respektovány a zohledněny v posudku EIA a všechny doporučené omezující podmínky jsou zahrnuty do podmínek stanoviska EIA.“

Ačkoliv je tedy ve stanovisku nejprve výslovně připuštěno, že nepřímé vlivy v oblasti veřejného zdraví budou významné, vyhodnocení vlivů a přijatá opatření jsou okomentována pouze jednou obecnou větou, který neobsahuje žádné konkrétní závěry. Takové odůvodnění je zcela nedostatečné.

Stejně nedostatečné je odůvodnění ohledně hodnocení výtek k navrženému systému monitorování hluku. K systému monitorování hluku se vyjadřoval rovněž Posudek EUROCONTROL který si v tomto řízení vyžádalo Ministerstvo životního prostředí. Je přitom třeba zdůraznit, že organizace EUROCONTROL je nezávislým subjektem, který nemá žádný zájem na výsledku posuzování. Tím více je třeba zohlednit jeho výtky k uvedenému záměru. Posudek EUROCONTROL ovšem obsahuje řadu zásadních výhrad:

„Monitorování hluku však jen měří dopad hluku, který již vznikl, a to jen v konkrétních lokalitách kolem letiště. Proto je nutné k návrhu na stanovení lokality hlukových map vytvořených na základě skutečné dopravní situace pomoci monitorování hluku přistupovat obezřetně, jelikož zaznamenaná překročení hluku již budou uskutečněna.

EUROCONTROL považuje proces využívající monitorování k ověření souladu za chybný. Za prvé, z důvodu

postupů a pravidel při přípravě letového plánu musí být modelování hluku schopné předpokládat možné překročení těchto limitů a plán je nutno upravit odpovídajícím způsobem předtím, než budou lety nabídnuty veřejnosti.“

Stanovisko EIA uvádí pouze následující: *„Za účelem oponentního posouzení vlivů hluku vyly v rámci posudku EIA mj. využity závěry nezávislé expertizy „BRAIN, D.: Letiště Vodochody – Přezkoumání akustického posouzení v rámci posouzení vlivů na životní prostředí, EUROCONTROL Brusel, Září 2012“ zpracované na základě požadavku a objednávky MŽP. Tato expertiza mj. konstatuje: „EUROCONTROL se domnívá, že akustická studie je dostatečně odolná/robustní a umožňuje MŽP učinit rozhodnutí. Je v souladu s osvědčenými postupy a s českým i evropským právem.“ Závěry a doporučení tohoto přezkoumání týkající se vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví jsou plně respektovány a zohledněny v posudku EIA a všechny doporučující omezení jsou zahrnuty do podmínek stanoviska EIA.“*

Na výtky organizace EUROCONTROL k systému monitorování hluku stanovisko žádným způsobem nereaguje, nikterak se s nimi v odůvodnění nevypořádává. Přitom se jedná o zcela zásadní připomínky, dle kterých navržený systém monitorování hluku není vhodným řešením po zajištění nepřekračování hlukových limitů v dotčené oblasti. Odůvodnění stanoviska EIA je tak zcela nedostatečné.

Zcela nedostatečné je rovněž odůvodnění stanoviska v otázce vlivu na vodohospodářské poměry v území.

V řízení EIA byl předložen Odborný posudek celkového vodohospodářského řešení navrhovaného rozšíření areálu letiště Vodochody z října 2011 zpracovatel VHSPROJEKT – Ing. Martin Jakoubek, zpracovaný autorizovaným inženýrem v oboru vodohospodářské stavby a městské inženýrství. Zpracovatel posudku dospěl k jednoznačnému závěru, že *v rámci odborného posouzení projektové dokumentace k DUR byly zjištěny mimořádně závažné nedostatky v presentovaném vodohospodářském řešení areálu Letiště Vodochody a závodu Aero. ... Závažné nedostatky byly zjištěny při kontrole navržené likvidace dešťových vod. V jednotlivých přílohách jsou zásadní rozpory ve vymezení dílčích povodí a jejich závěrných profilů.... Výpočty nejsou validní. Ve výpočtech odtoků nejsou uvažovány plochy parkovišť. V dokumentaci není zhodnocena proveditelnost usakovacích objektů velkého rozsahu s ohledem na propustnost horninového prostředí, chybí hydrogeologické posouzení.“* Tento závěr je opřený o konkrétní výpočty a argumenty uvedené v posudku.

Závažnost těchto námitek dokládají i další dva odborné posudky týkající se areálu letiště - Odborný posudek celkového vodohospodářského řešení a stavebních úprav v areálu letiště Vodochody – plocha pro tankování letadel – zachycení ropných látek při havárii z prosince 2012 a Odborný oponentní posudek celkového vodohospodářského řešení a stavebních úprav v areálu letiště Vodochody – odbavovací plocha západ – odvodnění, z října 2013, které jsou přiloženy k tomuto podání. Oba posudky dokládají celkový havarijní stav technické vodohospodářské infrastruktury v řešeném území, kdy na tuto infrastrukturu není možné napojit záměr posuzovaný ve stanovisku EIA. Jedno z územních řízení muselo být pro nerealizovatelnost zastaveno. (Nadto je třeba podotknout, že takovou metodu salámování záměru na menší části považujeme za nepřijatelnou.)

Ve stanovisku EIA se ovšem k této otázce toliko uvádí: *„Z hlediska posouzení vlivů realizace záměru na vodu a vodní hospodářství je zřejmé, že při respektování rozsáhlých podmínek pro systém čištění odpadních vod a odvádění srážkových vod nedojde ke kvantitativnímu respektive kvalitativnímu ovlivnění nejbližších vodních toků, ani podzemních vod.“*

Stanovisko EIA tak v odůvodnění zcela nedostatečně vyhodnocuje vodohospodářské řešení areálu, kdy v řízení byl předložen Odborný posudek autorizovaného inženýra dokládající, že navrhované řešení je nevyhovující a nerealizovatelné.

Odůvodnění stanoviska EIA obsahuje pouze obecné závěry, které nijak nezohledňují podklady předložené v řízení. Stanovisko EIA je tak vydané v rozporu s ust. § 154 ve spojení s ust. § 68 odst. 3 správního řádu.

IV. Nedostatečné vypořádání podaných připomínek

Dle ust. § 9 odst. 10 zákona č. 100/2001 Sb. platí, že zpracovatel posudku vypořádá obdržená písemná vyjádření k posudku a vyjádření z veřejného projednání a na jejich základě popřípadě upraví návrh stanoviska.

Dle přílohy č. 6 bod III. 5. je součástí stanoviska rovněž vypořádání vyjádření k dokumentaci (oznámení) a k posudku. K dokumentaci a posudku EIA byla podaná řada připomínek, které ministerstvo vyhodnotilo pouze formálně. Jako příklad lze uvést vyhodnocení připomínky k vyhlášení ochranného hlukového pásma. Stanovisko EIA je založené na předpokladu, že pro záměr bude vyhlášeno ochranné hlukové pásmo. Ministerstvo obdrželo řadu připomínek ohledně nemožnosti vyhlásit ochranné hlukové pásmo pro Letiště Vodochody v jeho navrhované podobě. Tato připomínka ovšem byla vypořádána pouze tímto konstatováním: *„Proces vyhlášení OHP bude veden mimo tento proces EIA a prakticky s ním nijak nesouvisí. Záměr „vyhlášení OHP“ není uveden v příloze č. 1 zák. 100/2001 Sb., a proto nepodléhá procesu EIA.“* Stanovisko EIA tak nijak nereflektovalo skutečnost, že vychází z předpokladů, které jsou dle platných právních předpisů neuskutečnitelné.

K připomínce nedostatečného zdůvodnění potřeby záměru ministerstvo uvádí: *„Zdůvodnění potřeby záměru je nezbytnou kapitolou dokumentace dle zák. č. 100/2001 Sb. Toto zdůvodnění nijak nevstupuje do procesu posuzování vlivů na životní prostředí. To znamená, že posouzení vlivů na životní prostředí je totožné u totožných záměrů bez ohledu na názory na potřebnost nebo nepotřebnost záměru“.*

Taková argumentace je ovšem čistě formalistická a vyhýbá se zodpovězení základní otázky celého procesu – zvážení přínosů a negativních dopadů celého záměru. Jak uvádí ministerstvo ve výše citovaném odůvodnění, účelem posuzování je objektivní posouzení vlivů záměru na životní prostředí a veřejné zdraví. Jak vyplývá z vyjádření založených na oponentních posudcích podaných v průběhu procesu EIA, rozšíření letiště Vodochody bude mít značný vliv na zdraví obyvatel obcí nacházejících se v okolí dané lokality. Negativní vliv na veřejné zdraví připouští i samotné stanovisko EIA, které uvádí: *„Nepřímé vlivy v oblasti psychologické a sociální dopady, které též spadají do oblasti veřejného zdraví, byly vyhodnoceny jako významné.“*

Stanovisko EIA se nevypořádává s problémem staré ekologické zátěže. Jak vyplývá rovněž přiloženého Odborného vyjádření, Proces EIA nesplnil požadavek zákona č. 100/2001 Sb. posoudit vliv záměru na existující staré ekologické zátěže (v dokumentaci EIA není tato stará zátěž řádně popsána, ani zmíněna). Je nepochopitelné, že podmínka souhlasného stanoviska MŽP VODA 19) pouze přesouvá tento problém do dalšího stupně (DUR), ve kterém však již chybí podklad a zákonná vymahatelnost toho, kdo, kdy a jak tento problém vyřeší a jakým způsobem bude řešení zkontrolováno. Existence této zátěže byla namítána v připomínkách některých obcí (Postřižín), týkající se vyplavování kontaminujících látek ze staré ekologické zátěže do Postřižínského potoka. Dokumentace, posudek, ani stanovisko EIA se vůbec nezmiňují o druhé ekologické zátěži – v rybníčku v Březí. Podmínky souhlasného stanoviska MŽP tuto zátěž taktéž nikde nezmiňují, přestože na ni obec Vodochody upozornila a důsledně a opakovaně písemně trvala na zodpovězení otázky možného šíření kontaminace a vyplavování znečištění z této staré zátěže s ohledem na odvádění vody z letiště.

Vypořádání připomínek v přílohách stanoviska EIA je tak naprosto nedostatečné, když připomínky jsou vypořádány veskrze formálně bez jejich konkrétního vyhodnocení. Stanovisko EIA je tak vydané v rozporu s ust. § 154 ve spojení s ust. § 68 odst. 3 správního řádu, protože neobsahuje informace o tom, jak se ministerstvo vypořádalo s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.

V. Nepotřebnost záměru – paralelní výstavba letiště Ruzyně

V dokumentaci EIA je potřeba záměru odůvodněná tak, že zájem o zajištění leteckého spojení do ČR a zejména do oblasti Prahy je podstatně vyšší, než tomu odpovídá skutečný objem odbavených cestujících na letišti Praha Ruzyně. Důvodem je dle zpracovatele dokumentace nedostatečná letištní kapacita v regionu. Dostavba infrastruktury na letišti Praha Ruzyně není dle navrhovatelů alternativou, protože nepřinese snížení provozních nákladů, naopak dojde k jejich zvýšení, což nebude akceptovatelný stav pro nízkonákladové společnosti. Posudek pak toto tvrzení přijímá bez bližšího hodnocení.

Rozšíření letiště představuje významný zásah do zdravých životních podmínek obyvatel desítek okolních obcí. Nelze ho proto odůvodňovat čistě ekonomickými zájmy soukromých subjektů. A to navíc v situaci, kdy v regionu právě dochází k rozšíření jiného letiště – letiště Ruzyně.

Stejně závěry obsahuje rovněž posudek organizace EUROCONTROL, dle kterého neexistují žádné konkrétní důkazy o tom, že rozvoj letiště Vodochody je odůvodněný:

„Navrhovaný rozvoj lze shrnout jako rekonstrukci a přizpůsobení asfaltového povrchu přistávací dráhy Letiště Vodochody tak, aby vyhovoval požadavkům nízkonákladových dopravců, kteří nemohou podle tvrzení navrhovatelů, být obslouženi letištem Praha Ruzyně. Hlavní důvod požadavku rozvoje Letiště Vodochody uvedený navrhovatelem spočívá v tom, že poplatky letiště Ruzyně považují za příliš vysoké. Návrh rozvoje letiště Vodochody předpokládá udělení povolení k výstavbě nové paralelní přistávací dráhy na letišti Ruzyně, není tedy důvod k tvrzení o nepokryté poptávce na letišti Ruzyně vzniklé v důsledku nedostatečné kapacity tohoto letiště.

.....

„.....nebyly pro tvrzení, že nízkonákladoví dopravci jsou z provozu letiště vyloučeni kvůli vysokým nákladům, poskytnuty žádné konkrétní důkazy. Dále nebyly poskytnuty důkazy o tom, že obchodní případ pro rozvoj letiště Vodochody je odůvodněn konkrétními návrhy hlavních nízkonákladových dopravců.“

.....

Je však úkolem státních úřadů posoudit, zda povolení pro navrhovaný rozvoj letiště Vodochody povede k dostatečným novým a hodnotným ekonomickým přínosům, aby to odůvodnilo veškeré negativní dopady. Je předmětem státních úřadů posoudit, zda další využití letiště Vodochody bude probíhat

souběžně s provozem na letišti Ruzyně. České státní úřady musí rovněž posoudit náklady nového dopadu hluku v okolí letiště Vodochod vzhledem k dalšímu dopadu hluku v okolí již existujícího letiště Ruzyně, pokud by požadavky byly plněny zde.“

Sám EUROCONTROL zdůrazňuje, že by mělo v první řadě dojít k posouzení, zda ekonomické zájmy na rozšíření letiště Vodochody vyvážejí negativní dopady záměru, a to zejména za situace kdy tvrzená potřeba navýšení letecké kapacity může být uspokojena plánovaným rozšířením letiště Ruzyně. K takovému posouzení ovšem nedošlo, ačkoliv tyto námitky byly vznášeny rovněž v průběhu řízení.

V situaci, kdy byly shledány významné negativní vlivy záměru na lidské zdraví, je tedy zcela nezbytné posoudit, zda výsledku, jehož má být dosaženo navrhovanými záměrem (v tomto případě tedy zajištění leteckého spojení do ČR) je proporcionální k negativním vlivům, které záměr přinese životnímu prostředí a zasaženým obyvatelům.

Pokud Ministerstvo dospěje k závěru, že záměr má negativní vlivy na lidské zdraví, pak vydání konečného stanoviska musí nutně z logiky věci předcházet posouzení, zda takové negativní vlivy budou vyváženy pozitivními přínosy záměru. Pokud by k posuzování vyvážení negativních vlivů pozitivními přínosy nedocházelo, muselo by ministerstvo záměr bez dalšího jako nepřijatelný zamítnout. Rovněž z tohoto důvodu je zákonem stanovena povinnost do dokumentace EIA zahrnout také odůvodnění potřebnosti záměru, kdy potřebnost záměru je pak porovnávána s jeho negativními vlivy a s možnými jinými alternativami, jak daného cíle dosáhnout.

V případě rozšíření záměru letiště Vodochody, jehož potřeba je odůvodněna potřebou zajištění leteckého spojení do ČR, je tudíž nutné právě v rámci procesu EIA posoudit, zda tohoto záměru nelze dosáhnout právě rozšířením letiště Ruzyně, při kterém by ovšem bylo negativně dotčeno menší množství obyvatel. V tomto ohledu jsou stanovisko EIA, jakož i dokumentace a posudek EIA zcela nedostatečné.

III. Vyhlášení ochranného hlukového pásma

Navrhovaný záměr, jak vyplývá z dokumentace, posudku i stanoviska EIA, vychází z předpokladu, že bude vyhlášeno ochranné hlukové pásmo pro rozšíření Letiště Vodochody. Vyhlášení ochranného hlukového pásma pro tento záměr ovšem platné právní předpisy neumožňují.

Ochranná hluková pásma letišť jsou upravená v zákoně č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, a v zákoně č. 49/1997 Sb., o civilním letectví.

Zákon o civilním letectví v ust. § 37 odst. 2 písm. f) pouze zmiňuje hlukové pásmo jako jeden z druhů ochranných pásem leteckých staveb. Toto ustanovení dále obsahuje poznámku pod čarou, která odkazuje na zákon o ochraně veřejného zdraví. Zákon o civilním letectví neobsahuje žádnou další právní úpravu ochranných hlukových pásem. Proto platí, že vyhlásit ochranné hlukové pásmo letiště je možné pouze za splnění podmínek zákona o ochraně veřejného zdraví. Jinými slovy, zákon o ochraně veřejného zdraví je speciální úpravou k úpravě obecné obsažené v zákoně o civilním letectví. Při vyhlásování jakýchkoliv ochranných hlukových pásem letišť je tedy třeba postupovat podle zákona o ochraně veřejného zdraví.

Zákon o ochraně veřejného zdraví v ust. § 31 stanoví, že provozovatel vojenského letiště nebo mezinárodního letiště s více než 50 000 starty nebo přistáními ročně je povinen navrhnout vyhlášení ochranného hlukového pásma letiště, pokud jsou překročeny hygienické limity hluku z provozu letiště. Ochranné hlukové pásmo pak vyhlásí Úřad pro civilní letectví po dohodě s krajskou hygienickou stanicí. Navrhovaný záměr letiště Vodochody představuje mezinárodní letiště s méně než 50.000 starty nebo přistáními ročně. Nejsou tak naplněny podmínky pro povinné vyhlášení ochranného hlukového pásma dle zákona o ochraně veřejného zdraví.

Je tedy k posouzení, zda Úřad pro civilní letectví může přistoupit k vyhlášení ochranného hlukového pásma i v případě, že nejsou naplněny předpoklady dle zákona o ochraně veřejného zdraví.

Ochranné hlukové pásmo se vydává jako opatření obecné povahy dle správního řádu. Opatření obecné povahy jsou upravená v ust. § 171 – 174 správního řádu. Klíčové je ust. § 171 správního řádu, dle kterého podle této části správního řádu postupují správní orgány v případech, kdy jim zákon ukládá vydat opatření obecné povahy, které není právním předpisem ani rozhodnutím. Správní řád tedy stanoví, že správní orgány mohou vydávat opatření obecné povahy pouze v případě, že jim to ukládá zákon. Zákon o veřejném zdraví ovšem vydání ochranného hlukového pásma u mezinárodních letišť s méně než 50.000 starty ročně, ani zákon o civilním letectví neukládá. Nelze tedy dovodit pravomoc pro vyhlášení ochranného hlukového pásma v případě, že nejsou splněny podmínky pro jeho vyhlášení dle zákona o veřejném zdraví.

Tato limitace je zcela logická, neboť vyhlášení ochranného hlukového pásma představuje prolomení hlukových limitů. Jeho vyhlášení je tedy možné jen ve zcela výjimečných případech, nikoliv libovolně pro jakékoliv letiště.

Pro současné letiště ve Vodochodech, ani pro jeho potenciální rozšíření podle předložené dokumentace EIA, není možné vyhlásit ochranné hlukové pásmo, neboť nejsou splněny požadavky zákona o ochraně veřejného zdraví. Navrhovaný záměr je tedy založený na předpokladu, který je neuskutečnitelný. Záměr je proto v konečném důsledku nerealizovatelný.

IV. Neprůkazné zjištění úrovně hluku – možnost změny používaných letadel

Z textu samotného stanoviska EIA vyplývá, že akustická studie předložená investorem a žadatelem neumožňuje dostatečně posoudit, zda a v jaké míře budou obyvatelé okolí letiště obtěžováni hlukem. To vyplývá např. z podmínky č. 3) stanoviska EIA, která stanoví: „V rámci další projektové přípravy záměru v případě, že se bude aktualizované složení leteckého parku lišit od předpokladu v akustické studii v dokumentaci EIA, zpracovat novou detailní akustickou studii leteckého provozu tak, aby stanovené limity byly dodrženy.“

Z této podmínky tedy vyplývá, že skladba leteckého parku se po realizaci záměru může měnit, kdy výsledkem může být jiná úroveň hluk než posuzováno v procesu EIA.

Obdobný závěr je uvedený rovněž v posudku EUROCONTROL, kdy tento uvádí: „Charakter složení leteckého parku je nejvýznamnějším faktorem ovlivňujícím velikost oblasti zasažené hlukem, kdy největší (a nejhluchnější) trysková letadla budou výsledkům dominovat. .... Závěrem se EUROCONTROL domnívá, že ačkoliv se navrhovaná skladba předpokládaného leteckého parku může jevit spolehlivá, nejsou k dispozici žádná data, která by podpořila odhadované složení tohoto budoucího leteckého parku, a tak nelze stanovit odolnost posuzovaného složení leteckého parku.“

Z citované podmínky stanoviska EIA i posudku EUROCONTROL vyplývá, že může dojít ke změně leteckého parku, a tudíž ke změně úrovně hluku. Akustická studie, která je součástí dokumentace EIA, neumožňuje tudíž posoudit, zda a jaký bude vliv záměru z hlediska hluku, překračování hlukových limitů. Posouzení skutečných dopadů záměru se tímto odsouvá na dobu, kdy záměr již bude schválen.

Takový přístup je v rozporu se zásadou materiální pravdy (ust. § 3 správního řádu), dle které platí, že správní orgán postupuje tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad úkonu správního orgánu s požadavky na zákonnost a přiměřenost správního úkonu. Pokud ovšem stanovisko EIA bylo vydáno za situace, kdy není postaveno na jisto, jaký bude vliv záměru, není stanovisko vydané v souladu se zásadou materiální pravdy.

Nastavení dodržování hlukových limitů v rozporu se zákonem

Stanovisko EIA dále nepřijatelným způsobem modifikuje dodržování hlukových limitů uvnitř ochranného hlukového pásma.

Podmínky dodržování limitů hluku v ochranném hlukovém pásmu stanoví ust. § 31 odst. 3 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, a to následovně: U bytových domů, rodinných domů, staveb pro školní a předškolní výchovu, staveb pro zdravotní a sociální účely a funkčně obdobných staveb umístěných v ochranném hlukovém pásmu je provozovatel letiště na základě odborného posudku vypracovaného na jeho náklad povinen postupně provést nebo zajistit provedení protihlukových opatření v takovém rozsahu, aby byly alespoň uvnitř staveb hygienické limity hluku dodrženy. U staveb uvedených ve větě první, ve kterých by podle odborného posudku protihluková opatření nezajistila dodržování hygienických limitů, může příslušný správní úřad zahájit řízení o změně v užívání stavby nebo o jejím odstranění.

A contrario tedy platí, že v ochranném hlukovém pásmu dle zákona nemusí být dodrženy limity hluku v chráněných venkovních prostorech staveb a v chráněných venkovních prostorech.

Ve stanovisku EIA ministerstvo v podmínce č. 112 stanoví povinnost pro provozovatele letiště Vodochody, aby ten na své náklady zajistil administrativně-technická a organizační opatření při provozu letiště tak, aby nebyly překračovány limity hluku v chráněných venkovních prostorech a v chráněných venkovních prostorech staveb stanovených v ust. § 30 odst. 3 zákona č. 258/2000 Sb.

Dodržování hlukových limitů v chráněných venkovních prostorech a v chráněných venkovních prostorech staveb ovšem nelze zaručit zahrnutím této podmínky do stanoviska EIA. V případě ochranného hlukového pásma podmínky pro dodržování hlukových limitů stanoví zákon, který předepisuje pouze dodržování hlukových limitů v chráněném vnitřním prostoru staveb. Citované zákonné ustanovení dále výslovně umožňuje, aby v případě, že není možné zajistit dodržování limitů hluku v chráněném vnitřním prostoru staveb, mohlo být zahájeno řízení o odstranění stavby. Toto platí bez ohledu na to, jaké podmínky jsou stanovené ve stanovisku EIA. Podmínka č. 112 uvedená ve stanovisku EIA je tedy v rozporu s ust. § 31 odst. 3 zákona č. 258/2000 Sb., a nemůže tak zajistit ochranu obyvatel na území zasaženém ochranným hlukovým pásmem před obtěžováním hlukem převyšujícím hlukové limity.

V. Neposouzení kumulativních vlivů

Dle ust. § 2 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, platí, že *se posuzují vlivy na veřejné zdraví a vlivy na životní prostředí, zahrnující vlivy na živočichy a rostliny, ekosystémy, půdu, horninové prostředí, vodu, ovzduší, klima a krajinu, přírodní zdroje, hmotný majetek a kulturní památky, vymezené zvláštními právními předpisy a na jejich vzájemné působení a souvislosti*. Zákon tedy ukládá posouzení vzájemného posouzení vlivů záměru – tedy kumulativní posouzení vlivů.

Dokumentace záměru ovšem neobsahuje kumulativní posouzení vlivů záměru na obyvatelstvo, zejména posouzení kumulativního působení hluku z leteckého provozu a hluku z jiných zdrojů. V dokumentaci nejsou žádným způsobem vyhodnoceny kumulativní vlivy hluku ze všech relevantních zdrojů hluku v území dotčeném leteckým provozem. V akustické studii, která tvoří přílohu č. 25 dokumentace je výslovně uvedeno, že vyhodnotit kumulativní vlivy dle stávající legislativy není možné, protože se hodnotí dle legislativy vždy každý zdroj hluku zvlášť a není stanoven limit pro hluk v území. Přitom ale z výkresu č. 8 a 9, které tvoří přílohu akustické studii, vyplývá, že hluk z různých zdrojů se bude významně překrývat a kumulovat. V akustické studii (kapitole 5.4) je uvedeno, že ke kumulativním účinkům hluku z leteckého provozu, železničního provozu, silničního provozu a dálnice D8 dochází na území celé řady obcí. Ke kumulativním účinkům hluku z leteckého provozu a hluku z dálnice D8 dochází v Panenských Břežanech, ke kumulativním účinkům hluku z leteckého a silničního hluku v lokalitě Panenské Břežany, Klíčany, Odolená Voda, Vodochody a Máslovice. Ke kumulativním účinkům hluku z leteckého a železničního

provozu dochází v lokalitě Zlončice a Chvatčřruby. Dále zde je ještě plánovaná vysokorychlostní trať Praha – Drážďany, kumulací hluku k této tratě budou zasaženy obce Předboj, Bášť, Měšice a Líbeznice. Z akustické studie tedy jednoznačně vyplývá, že kumulativními účinky hluku z leteckého provozu a jiných zdrojů hluku v řešeném území bude zasaženo 11 obcí. Akustická studie ani dokumentace však nijak blíže nespécifikuje, o jaké kumulativní jevy se bude jednat, jaké výše bude hluk dosahovat, tyto vlivy nijak blíže nezohledňuje. Nelze tedy nijak vyhodnotit, jaký bude celkový vliv hluku na obyvatele obcí zasažených výstavbou letiště ve Vodochodech.

Posudek se ovšem s touto zásadní vadou nijak nevypořádává. V posudku se toliko uvádí, že nelze hodnotit kumulativně např. součet hluku ze železnice a hluku z leteckého provozu, protože neexistuje žádný součtový limit pro tyto vlivy, které mají rozdílné působení a rozdílné limity.

Tímto způsobem se ovšem nelze vypořádat s absencí posouzení kumulativních vlivů. Úkolem procesu EIA je posoudit negativní vlivy záměru, a to v souvislosti s ostatními negativními vlivy na dotčené okolí. Nehraje roli, zda pro kumulaci vlivů zákon stanoví závazné limity či nikoliv. Obyvatelé dotčených obcí budou kumulací negativních vlivů – především hluku reálně zasaženi. Stanovisko EIA je tak vydané v rozporu s ust. § 2 zákon o posuzování vlivů na životní prostředí.

V této souvislosti je třeba odkázat na posudek EUROCONTROL, kde se výslovně stanoví: „Je předmětem státních úřadů a Úřadu pro civilní letectví (CAA) posoudit, zda další využití letiště Vodochody bude probíhat vedle provozu letiště Ruzyně. České státní úřady musí rovněž posoudit cenu nového dopadu hluku v okolí Letiště Vodochody vzhledem k dalšímu dopadu hluku v okolí již existujícího letiště Ruzyně, pokud by požadavky byly plněny zde.“

Klíčové je tedy porovnání kumulativních vlivů rozvoje letiště Vodochody a ostatních zdrojů hluku oproti vlivům rozvoje letiště Ruzyně. Pokud by varianta rozvoje letiště Ruzyně s sebou přinášela menší zásah do zdravotních podmínek obyvatel, je taková varianta jednoznačně vhodnější k zajištění zvýšení leteckých kapacit regionu.

VI. Nesprávné posouzení dokumentace – soulad s územním plánem

K namítanému nesouladu s územním plánem stanovisko EIA uvádí: „V procesu EIA, kde může být záměr navržen v územních variantách není detailní soulad s územním plánem požadován a nemůže být testován. Požadováno je pouze informativní vyjádření příslušného stavebního úřadu a to je splněno..... Dokumentace EIA dle zák. č. 100/2001 Sb. v žádném případě nenaplnuje požadavky na dokumentaci pro územní rozhodnutí dle stavebního zákona (DÚR). A dle DÚR, která bude zpracována následně (se zahrnutím podmínek stanoviska EIA) bude možno provést testování souladu s územním plánem dle stavebního zákona..... Zajištění souladu s územním plánem je předmětem následného procesu územního rozhodnutí dle stavebního zákona, nikoli procesu EIA (viz stavební zákon).“

S tím ovšem nelze souhlasit. Stanovisko EIA je podkladem pro územní řízení. V územním řízení se posuzuje soulad stavby s územním plánem, neexistují zde ovšem žádné prostředky, jak takový soulad „zajistit“. Záměr buď je v souladu s územním plánem, nebo nikoliv. V případě rozporu s územním plánem je stavební úřad povinen žádost o vydání územního rozhodnutí zamítnout. Pokud by z důvodu nesouladu s územním plánem došlo ke změně záměru, muselo by být pro změněný záměr vydané nové stanovisko EIA.

V souladu se zásadou procesní ekonomie je tudíž nutné rovněž v řízení EIA prověřit soulad s územním plánem, kdy nemá žádné opodstatnění vydávat stanovisko EIA pro záměr, který musí být v územním řízení zamítnut. V územním řízení již v žádném případě nesoulad s územním plánem zhojit nelze.

Dle přílohy č. 3 k zákonu č. 100/2001 Sb., přílohou oznámení záměru musí být rovněž vyjádření příslušného stavebního úřadu k záměru z hlediska územně plánovací dokumentace. Dle přílohy č. 4 k zákonu č. 100/2001 Sb. pak vyjádření příslušného

stavebního úřadu k záměru z hlediska územně plánovací dokumentace je rovněž povinnou přílohou dokumentace EIA. Pokud zákon stanoví, že vyjádření o souladu s územním plánem je součástí oznámení a dokumentace EIA, pak soulad s územním plánem musí být zohledněn rovněž v závěrečném stanovisku EIA. V opačném případě by stanovení této povinné přílohy nemělo žádný význam. Rovněž přezkoumání souladu s územním plánem musí být součástí stanoviska EIA, což v tomto případě nebylo provedeno.

III. Nepřiměřená délka posuzování – neaktuálnost vstupních dat

Při vydání posudku byly porušeny procesní předpisy a docházelo ke zcela bezprecedentním průtahům v řízení. Dle ust. § 9 odst. 3 zákona č. 100/2001 Sb. platí, že doba pro zpracování posudku nesmí být delší než 60 dnů ode dne, kdy byla dokumentace záměru doručena zpracovateli posudku. Tato lhůta může být v odůvodněných, zejména složitých případech překročena, nejdéle však o dalších 30 dnů. Lhůty ovšem nebyly vůbec dodrženy. Přepřacovaná dokumentace byla zveřejněna dne 15.9.2011. Posudek byl na úřední desce kraje zveřejněn ovšem po uplynutí cca 18 měsíců, a to dne 15.5.2013. Přitom první dokumentace záměru, která byla následně navrhovatelům vrácena

k přepracování, byla oznámena již v listopadu 2010. Zákonem stanovené lhůty tedy byly mnohonásobně překročeny. Takový postup představuje zásadní procesní vadu, kdy vzhledem k uplynutí značné doby od zpracování dokumentace k záměru po vydání konečného stanoviska je pravděpodobné, že došlo ke změně výchozích údajů. Není proto zaručeno, že posudek se vyjadřuje k aktuálním údajům.

Jako příklad lze uvést například predikce vývoje počtu cestujících, kteří budou využívat letiště Vodochody či Ruzyni. Jak vyplývá z posudku EUROCONTROL: scénáře rozvoje obou letišť jsou založené na studii poptávky po využití letišť z roku 2006. EUROCONTROL ovšem uvádí, že od počátku projektu vyústila stávající obtížná ekonomická situace v Evropě, která měla za následek snížení dopravních prognóz makropoptávky. Ve skutečnosti poklesl počet pohybů na letišti Ruzyně téměř o 20 % oproti svému maximu v roce 2008. V současnosti tedy výchozí předpoklady již neodpovídají skutečnému stavu.

Jedna ze základních zásad činnosti správních orgánů dle správního řádu, která se uplatní i při vydávání stanovisek dle zákona č. 100/2001 Sb., je zásada materiální pravdy, která stanoví povinnost správního orgánu zjistit skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v době vydání rozhodnutí. Vzhledem k výše popsanému vývoji ovšem je zřejmé, že některá podstatná vstupní data již neodpovídají skutečnosti. Na základě takto nedostatečně zjištěného stavu tudíž nelze vydat stanovisko EIA.

Flagrantní porušení procesních lhůt tedy má za následek, že dokumentace a posudek již nevychází z aktuálního skutkového stavu. Stanovisko EIA je tudíž vydané v rozporu se zásadou materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu.

Závěr

Vzhledem k tomu, že Stanovisko Ministerstva životního prostředí k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí, pro záměr „Letiště Vodochody“, č.j. 71411/ENV/13, 76786/ENV/13 ze dne 29.10.2013 trpí řadou výše uvedených nezákonností zásadního významu, navrhuje, aby Ministerstvo pro životní prostředí postupovalo dle ust. § 156 odst. 2 správního řádu a uvedené stanovisko pro rozpor s právními předpisy zrušilo.

Petr Holeček
Starosta města Kralupy nad Vltavou

Palackého nám. 1
278 01 Kralupy nad Vltavou
tel: +420 315 739 854
mobil: +420 777 798 184
petr.holecek@mestokralupy.cz
www.mestokralupy.cz